

(๓๑)

คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ผบ๑๒๕๔/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ ผบ๔๗๖/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลจังหวัดศรีสะเกษ

วันที่ ๑๑ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ความแพ่ง

ระหว่าง { นางวรรณภา ทวีฤทธิ์ ในฐานะส่วนตัวและในฐานะทายาทโดยธรรมของ โจทก์
นายสุนทร เกาแก้ว
สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขศรีสะเกษ จำกัด ที่ ๑
สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ที่ ๒ จำเลย

เรื่อง ผิดสัญญา ตัวแทน

โจทก์ฟ้องว่า นายสุนทร เกาแก้ว บิดาโจทก์เป็นสมาชิกของจำเลยทั้งสองตั้งแต่วันที่

๑ กันยายน ๒๕๖๑ และเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการสมาชิกออมทรัพย์สาธารณสุขไทย(กสธท.)

นายสุนทรได้ชำระเบี้ยประกันชีวิต ค่าบำรุงเงินคงสภาพ เงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเรื่อยมา แต่ชำระ

ค่าบำรุงและเงินคงสภาพ เงินสงเคราะห์ล่วงหน้าปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นการ

ชำระล่าช้า เนื่องจากความผิดและความบกพร่องในการประสานงานของจำเลยทั้งสอง เมื่อวันที่ ๒๒

ตุลาคม ๒๕๖๔ นายสุนทรถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ แจ้งผลการอุทธรณ์

คืนสภาพสมาชิกให้แก่นายสุนทร ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ กองทุนสวัสดิการสมาชิกของ

สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) ซึ่งเป็นกองทุนที่อยู่ในสังกัดของจำเลยทั้งสองยกเลิกการ

ชำระหนี้จากกระบวนสำนวนความอรรถคดีนี้ไปเสียแล้ว

-๒-

เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการดังกล่าวและขอคืนเงินค่าเบี้ยประกันชีวิตต่ออายุประจำปี ๒๕๖๔ ทำให้โจทก์ไม่ได้รับเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่นายสุนทรถึงแก่ความตายถึงวันฟ้อง คิดเป็นดอกเบี้ย ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๑๐๐,๐๐๐ บาท ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระเงิน ๒,๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปีของต้นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยที่ ๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทสหกรณ์จำกัดมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกดำเนินการ ไม่ได้เป็นผู้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข (สสท.) และกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสท.) จำเลยที่ ๒ เป็นผู้จัดตั้งกองทุนและอยู่ภายใต้กำกับดูแลของจำเลยที่ ๒ โจทก์เป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๑ โจทก์สมัครเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ และสมัครเป็นสมาชิกกองทุนของจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๑ กับโจทก์ไม่มีนิติสัมพันธ์ต่อกัน จำเลยที่ ๑ อนุญาตให้จำเลยที่ ๒ ใช้สถานที่ทำการของจำเลยที่ ๑ ในการให้บริการยื่นใบสมัครเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ และเป็นศูนย์ประสานงานให้จำเลยที่ ๒ กับโจทก์ตามข้อบังคับของจำเลยที่ ๒ ข้อบังคับกองทุนและระเบียบกองทุนของจำเลยที่ ๒ เท่านั้น เนื่องจากสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ทุกคนเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๑ ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม โจทก์ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ มีนิติสัมพันธ์กับโจทก์

สั่งพิพากษาว่า การขาดความอสังหาริมทรัพย์ ถือเป็นสาเหตุ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

-๓-

ที่เป็นเหตุให้ต้องรับผิดชอบโจทก์ตามกรรมธรรม์ทั้งสองฉบับ ทำให้จำเลยที่ ๑ ไม่สามารถเข้าใจคำฟ้อง
ขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ ๒ ให้การว่า จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติ
การฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ
และครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งถึงแก่ความตายไม่ได้แสวงหากำไร จำเลยที่ ๒ จัดให้มีกองทุน
สวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธ.) นายสุนทร เกาแก้ว บิดาของโจทก์เป็น
สมาชิกของจำเลยที่ ๒ และเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย
(กสธ.) เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑ สมาชิกมีหน้าที่จ่ายเงินสงเคราะห์ล่วงหน้า เงินบำรุงรายปี
เบี้ยประกันชีวิตแก่จำเลยที่ ๒ โดยชำระผ่านจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นศูนย์ประสานงาน นายสุนทรได้ชำระเงิน
ตลอดมาจนเมื่อถึงกำหนดชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าประจำปี ๒๕๖๔ ซึ่งต้องชำระภายในวันที่ ๓๑
ธันวาคม ๒๕๖๓ นายสุนทรไม่ได้ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีเพื่อต่ออายุ (ลำนที่ ๑)
ภายในกำหนดโดยชำระเพียงค่าเบี้ยประกันชีวิตแก่กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์
สาธารณสุขไทย (กสธ.) (ลำนที่ ๒) เท่านั้น เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ จึงได้มีหนังสือ
แจ้งรายชื่อสมาชิกที่ยังไม่ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าประจำปี ๒๕๖๔ รวมทั้งนายสุนทร ต่อมา จำ
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ทำให้นายสุนทรพ้นจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ และพ้นจากสมาชิกของ
เลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งตัดชื่อนายสุนทรให้พ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกมีผลตั้งแต่วันที่

-๔-

กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสท.) เนื่องจากข้อบังคับกองทุนดังกล่าวกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นสมาชิกเพื่อรับเงินสงเคราะห์ล้านที่ ๒ ในข้อ ๙ ว่าผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกโดยสมัครใจต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (๑) เป็นสมาชิกของสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (สสท.) นายสุนทรยอมขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกกองทุนดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ล้านที่ ๒ จำเลยที่ ๑ ขออุทธรณ์คืนสภาพสมาชิกให้แก่นายสุนทร ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการดำเนินการมีมติอนุมัติคืนสมาชิกภาพตามให้นายสุนทร หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ ได้รับแจ้งว่านายสุนทรถึงแก่ความตายแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการดำเนินการของจำเลยที่ ๒ มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้ยกเลิกการคืนสมาชิกภาพของนายสุนทร เนื่องจากนายสุนทรถึงแก่ความตายก่อนที่คณะกรรมการมีมติคืนสมาชิกภาพ

ศาลแจ้งประเด็นข้อพิพาทให้คู่ความทราบแล้วว่า ฟ้องเคลือบคลุมหรือไม่และจำเลย

ทั้งสองต้องรับผิดชอบค่าเสียหายให้แก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า โจทก์เป็นสมาชิกและเป็นผู้ทำกรรมธรรม์ฌาปนกิจสงเคราะห์กับจำเลยทั้งสอง โจทก์เป็นผู้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์และเป็นทายาทโดยธรรมของนายสุนทร เกาแก้ว นายสุนทรสมัครเป็นสมาชิกของจำเลยทั้งสองตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑ และ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

-๕-

ได้เป็นสมาชิก ๒ กรมธรรม์ ได้แก่ เลขที่สมาชิก ๐๐๔๑๐๔ เลขที่สวัสดิการ F๑๖๑๑๐-๐๐๗๕๒๕ เลขสมาชิกย่อย S๒-๐๐๑-๐๐๔๑๐๔ ของกองทุนสวัสดิการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (สสธ.) และเลขที่สมาชิก ๐๐๔๑๐๔ เลขที่สวัสดิการ F๑๖๑๑๐-๐๐๖๑๘๐ เลขสมาชิกย่อย S๒-๐๐๒-๐๐๐๔๑๐๔ ของกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข (กสธ.) ซึ่งนายสุนทรได้ชำระค่าเบี้ยประกันชีวิต ค่าบำรุงคงสภาพและเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าตามหลักเกณฑ์ที่ จำเลยทั้งสองกำหนดโดยไม่ได้ผิดนัดชำระเงิน ต่อมานายสุนทรได้ชำระเงินบำรุงและเงินคงสภาพเงิน สงเคราะห์ล่วงหน้าปี ๒๕๖๔ ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นการชำระเงินค่าเบี้ยประกันชีวิตล่าช้า เนื่องจากความผิดและความบกพร่องในการประสานงานของจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองยอมรับชำระ เงินดังกล่าวตามปกติ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ มีหนังสือขออุทธรณ์คืนสภาพ สมาชิกให้แก่นายสุนทรตามสำเนาหนังสือเอกสารหมายเลข ๓ ในระหว่างดำเนินการนายสุนทรถึงแก่ ความตายเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ ได้แจ้งผลการ อุทธรณ์คืนสมาชิกภาพสมาชิกมีใจความสำคัญว่า นายสุนทรจะมีสมาชิกภาพสมบูรณ์และมีสิทธิได้รับ เงินสงเคราะห์ครอบครัวจากสมาคมดังนี้ (๑) กรณีเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุนับแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป (๒) กรณีเสียชีวิตทุกกรณีนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และ (๓) กรณีเสียชีวิต ด้วยโรคมะเร็งทุกชนิดนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไปตามสำเนาหนังสือ

-๖-

กรณีเสียชีวิต ด้วยโรคมะเร็งทุกชนิดนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไปตามสำเนาหนังสือ
เอกสารหมาย จ.๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออม
ทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธ.) แจงยกเลิกการเป็นสมาชิกกองทุนและขอคืนเงินค่าเบี้ยประกันชีวิตต่อ
อายุประจำปี ๒๕๖๔ ตามสำเนาหนังสือเอกสารหมาย จ.๕ จำเลยทั้งสองปฏิเสธการชำระเงิน ทำให้
โจทก์ไม่ได้รับเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทตามกฎหมายซึ่งระบุให้โจทก์เป็นผู้รับประโยชน์และเป็นทายาท
โดยธรรมของนายสุนทร

จำเลยที่ ๑ นำสืบว่า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้เป็นผู้จัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิก
สหกรณ์ออมทรัพย์ไทย (สสธ.) และไม่ได้เป็นผู้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์
สาธารณสุขไทย จำเลยที่ ๒ เป็นผู้จัดตั้งขึ้นและอยู่ภายใต้กำกับดูแลของจำเลยที่ ๒ ตามเอกสาร
หมาย ล.๖ ถึง ล.๙ โจทก์เป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๑ มีความผูกพันต่อกันตามวัตถุประสงค์ของ
จำเลยที่ ๑ คือการส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเอง
และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์รับฝากเงินให้ เงินกู้กับสมาชิก
เพื่อใช้จ่ายที่จำเป็น โจทก์เป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๑ ยังสมัครเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ และสมัครเป็น
สมาชิกกองทุนของจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๑ อนุญาตให้จำเลยที่ ๒ ใช้สถานที่ทำการของจำเลยที่ ๑
จำเลยที่ ๑ ได้รับการแต่งตั้งจากจำเลยที่ ๒ ให้เป็นศูนย์ประสานงานของจำเลยที่ ๒ กับสมาชิกตาม

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

-๓/-

สำเนาหนังสือของจำเลยที่ ๒ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมทำการแทนและปฏิบัติงานที่
ศูนย์ประสานงานคำสั่งและประกาศตามเอกสารหมาย ล.๑๐ จำเลยที่ ๑ ไม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์
โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ โจทก์ให้ความยินยอมแก่จำเลยที่ ๑ ให้สามารถหักเงินปันผลและ
เงินเฉลี่ยคืนที่โจทก์มีสิทธิได้รับจากจำเลยที่ ๑ นำไปชำระค่าเบี้ยประกันชีวิต เงินสงเคราะห์ล่วงหน้า
รวมถึงเรื่องต่างๆที่โจทก์ต้องชำระให้แก่จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๑ ประชุมสามัญประจำปีในช่วงวันที่
๑๐ ตุลาคมถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคมของทุกปี มีการประกาศเงินปันผลและเฉลี่ยคืนที่จะจัดสรรให้แก่สมาชิก
ของจำเลยที่ ๑ ผ่านทางระบบออนไลน์ ซึ่งพบว่าจำเลยที่ ๑ เคยตรวจสอบข้อมูลการได้รับจัดสรรเงิน
ปันผลและเงินเฉลี่ยคืนของจำเลยที่ ๑ โจทก์ไม่เคยหักทวงรายการปันผลและรายการเฉลี่ยคืนรวมทั้ง
รายการหักเงินต่าง ๆ ที่จำเลยที่ ๑ หักไป เมื่อจำเลยที่ ๑ หักเงินแล้วจะมีใบเสร็จรับเงินออกเป็น
หลักฐานให้แก่โจทก์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ในฐานะศูนย์ประสานงานได้
ตรวจสอบว่านายสุนทรไม่ได้ชำระเงินสงเคราะห์สมาชิกรายปีเป็นเงิน ๔,๕๒๐ บาท จึงมีหนังสือแจ้ง
โจทก์และนายสุนทรให้ชำระเงินดังกล่าวภายในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยส่งไปที่ที่อยู่ของโจทก์
และส่งไปที่หน่วยงานต้นสังกัดของโจทก์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ ทำหนังสือขอ
ผ่อนผันการโอนเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าปี ๒๕๖๔
ต่อจำเลยที่ ๒ ซึ่งมีชื่อนายสุนทรรวมอยู่ด้วย เพื่อดูแลรักษาสิทธิของโจทก์และครอบครัวตามสำเนา

-๘-

หนังสือเอกสารหมาย ล.๑๑ จำเลยที่ ๒ ได้กำหนดแนวทางการรับสมาชิกและการเรียกเก็บเงิน
 สงเคราะห์ล่วงหน้าเงินบำรุงปลายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าในกรณีของโจทก์ตรงกับข้อ ๒ กลุ่มที่ ๒ ระบุ
 ให้ศูนย์ประสานงานที่ประชุมใหญ่สามัญตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓
 นำส่งเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีภายใน ๗ วันทำการหลังจากประชุมสามัญหรือไม่เกิน
 วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ หากพ้นกำหนดจำเลยที่ ๒ จะตัดให้พ้นสมาชิกภาพตามข้อบังคับของ
 สมาคมข้อ ๑๕ (๑๕) ตามสำเนาเอกสารหมาย ล.๑๒ แต่โจทก์ชำระเงินเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔
 ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้แจ้งโจทก์ในวันดังกล่าวแล้วว่าจำเลยที่ ๒ ได้ยกเลิกการเป็นสมาชิกสมทบทั้งสามราย
 หากโจทก์ประสงค์ให้จำเลยที่ ๒ คืนสมาชิกภาพของสมาชิกสมทบทั้งสามรายนั้น โจทก์จะต้องมี
 ใบรับรองแพทย์พร้อมชำระเงินเพื่อคงสภาพประจำปี ๒๕๖๔ ต่อมาประมาณปลายเดือนมีนาคม
 ๒๕๖๔ โจทก์ได้นำใบรับรองแพทย์ยื่นต่อจำเลยที่ ๑ แต่จำเลยที่ ๒ จะเปลี่ยนรูปแบบของใบรับรอง
 แพทย์ซึ่งจะใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนเป็นต้นไปและจำเลยที่ ๒ จะประชุมในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๖๔
 จำเลยที่ ๑ จึงแจ้งให้โจทก์ใช้ใบรับรองแพทย์แบบใหม่ ต่อมาช่วงต้นเดือนเมษายน ๒๕๖๔ โจทก์ได้นำ
 ใบรับรองแพทย์แบบเดิมมายื่น จำเลยที่ ๑ แจ้งให้โจทก์ใช้ใบรับรองแพทย์แบบใหม่ ต่อมาเมื่อวันที่
 ๒๔ กันยายน ๒๕๖๔ โจทก์นำใบรับรองแพทย์แบบใหม่มายื่นต่อจำเลยที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน
 ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ ได้มีหนังสือถึง จำเลยที่ ๒ ขอรุณธรรมคืนสภาพสมาชิกให้แก่นายสุนทรตามสำเนา

เอกสารหมาย จ.๑๓ ต่อมาจำเลยที่ ๒ แจ้งผลอุทธรณ์ขอคืนสมาชิกภาพตามเอกสารหมาย จ.๔ หลังจากนั้นกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยแจ้งยกเลิกการเป็นสมาชิกถึงทายาทของนายสุนทร เนื่องจากนายสุนทรถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ ก่อนที่มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการของจำเลยที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ ตามสำเนาเอกสารหมาย จ.๕ จำเลยที่ ๑ ได้หักเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนของโจทก์เพื่อชำระค่าธรรมเนียมล้านที่ ๒ ซึ่งโจทก์เป็นสามัญสมาชิกและสมาชิกสมทบอีก ๓ รายครบถ้วนต่อเนื่องทุกปี เมื่อโจทก์มีสิทธิได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนจากการจัดสรรของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ จะทำรายการที่จะหักเงินจากโจทก์ในฐานะสมาชิกสามัญและในฐานะผู้ชำระเงินแทนสมาชิกสมทบของโจทก์ ซึ่งจะมีรายการปรากฏรายละเอียดว่าจะชำระค่าธรรมเนียมในส่วนล้านที่ ๑ และในส่วนล้านที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ไม่ได้กำหนดแนวปฏิบัติว่าจำเลยที่ ๑ ต้องนำเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนมาชำระค่าธรรมเนียมในส่วนล้านที่ ๑ หรือล้านที่ ๒ ก่อน จำเลยที่ ๑ หักเงินปันผลเป็นเงิน ๒๐,๖๐๕ บาท เงินเฉลี่ยคืนเป็นเงิน ๙,๕๑๘.๒๕ บาท จำเลยที่ ๑ ได้หักเงินในส่วนค่าธรรมเนียมล้านที่ ๑ ของโจทก์เป็นเงิน ๔,๕๒๐ บาทและค่าธรรมเนียมล้านที่ ๒ ของโจทก์และสมาชิกสมทบอีก ๓ คน คนละ ๕,๕๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ พิจารณาเห็นว่าเป็นการลดภาระในการนำส่งของโจทก์ตามสำเนารายละเอียดเงินปันผลเฉลี่ยคืนประจำปี ๒๕๖๓

จำเลยที่ ๒ นำสืบว่า จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสมาคมฉบับกิจ

-๑๐-

สงเคราะห์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพของสมาชิกและครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งถึงแก่ความตายไม่ได้แสวงหากำไร จำเลยที่ ๒ จัดให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการตามสำเนาใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนแต่งตั้งและเปลี่ยนตัวกรรมการคำสั่งแต่งตั้งนายกสมาคมข้อบังคับของสมาคมและกองทุนสวัสดิการ เอกสารหมาย ล.๑๖ ถึง ล.๑๙ นายสุนทรเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ประเภทสมทบสมาชิก และเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑ นายสุนทรมีหน้าที่จ่ายเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีรวมทั้งเงินเบี้ยประกันชีวิตแก่จำเลยที่ ๒ โดยการชำระผ่านจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นศูนย์ประสานงาน เมื่อถึงกำหนดชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าประจำปี ๒๕๖๔ ซึ่งต้องชำระภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ นายสุนทรไม่ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเงินบำรุงรายปีเพื่อต่ออายุ (ล้านที่ ๑) แก่จำเลยที่ ๒ ภายในกำหนด แต่ชำระเพียงค่าเบี้ยประกันชีวิตแก่กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) เท่านั้น ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ ขอผ่อนผันการโอนเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าปี ๒๕๖๔ รวมทั้งนายสุนทรถึงจำเลยที่ ๒ ตามสำเนาทันทีขอผ่อนผันและบัญชีรายชื่อสมาชิกที่ค้างชำระเอกสารหมาย ล.๒๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ ได้มีหนังสือ

ผ่อนผันฉบับที่ ๒ อีกตามสำเนาเอกสารหมาย ล.๑๑ แผ่นที่ ๒ และจำเลยที่ ๒ จึงมีหนังสือแจ้งรายชื่อสมาชิกพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ โดยให้นายสุนทรพ้นจากสภาพการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตามสำเนาหนังสือแจ้งการพ้นสภาพเอกสารหมาย ล.๑ และ ล.๒ ทำให้นายสุนทรพ้นจากการเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยด้วย เพราะข้อบังคับกองทุนดังกล่าวได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นสมาชิกเพื่อรับเงินสงเคราะห์ล้านที่ ๒ ข้อ ๙ ว่าต้องเป็นสมาชิกของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยตามสำเนาข้อบังคับเอกสารหมาย ล.๔ เมื่อนายสุนทรพ้นจากการเป็นสมาชิกแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ นายสุนทรจึงขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ล้านที่ ๒ จากจำเลยที่ ๒ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ ทำหนังสือขออุทธรณ์คืนสภาพสมาชิกแก่นายสุนทรตามเอกสารหมาย จ.๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการดำเนินการมีมติอนุมัติคืนสภาพสมาชิกให้นายสุนทรตามข้อบังคับของจำเลยที่ ๒ ข้อ ๑๒ ตามสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมาย ล.๒๒ และจำเลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาถึงจำเลยที่ ๑ และนายสุนทรเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ ตามสำเนาหนังสือเอกสารหมาย ล.๒๓ และ ล.๒๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ ได้รับแจ้งว่านายสุนทรถึงแก่ความตายแล้ว

-๑๒-

เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการดำเนินการของจำเลยที่ ๒ มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้ยกเลิกการคืนสมาชิกภาพของนายสุนทร เนื่องจากนายสุนทรถึงแก่ความตายก่อนที่ คณะกรรมการมีมติคืนสมาชิกภาพตามสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๒๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งนายสุนทรและจำเลยที่ ๑ เรื่องยกเลิกการคืนสมาชิกภาพ ตามสำเนาหนังสือเอกสารหมายเลข จ.๕ และล.๒๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕ จำเลยที่ ๒ ได้อนุมัติ คืนเงินต่ออายุประจำปี ๒๕๖๔ เป็นเงิน ๔,๕๑๐ บาทแก่จำเลยที่ ๑ เพื่อคืนแก่โจทก์หรือทายาทของ นายสุนทรตามสำเนาเอกสารการอนุมัติเงินและสลิปโอนเงินเอกสารหมายเลข ๒๖

พิเคราะห์พยานหลักฐานของโจทก์และจำเลยทั้งสองแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า โจทก์เป็นบุตรของนายสุนทร เกาแก้ว โจทก์เป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๑ และสมัครเป็นสมาชิกสามัญ นายสุนทรสมัครเป็นสมาชิกสมทบ จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทสหกรณ์จำกัดตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดา สมาชิก จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการฉกฉกเงินสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพของสมาชิกและครอบครัวของ บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งถึงแก่ความตายและมีได้ประสงค์จะหาทำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน จำเลยที่ ๒ จัดให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกตาม

สำเนาใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนแต่งตั้งและเปลี่ยนตัวกรรมการคำสั่ง
แต่งตั้งนายกสมาคม ข้อบังคับของสมาคมและกองทุนสวัสดิการเอกสารหมายเลข ๑๖ ถึง ๑๙
นายสุนทรเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ประเภทสมทบและเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการสมาชิกของ
สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔
จำเลยที่ ๑ มีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ ๒ ทราบเรื่องขอผ่อนผันการโอนเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงิน
บำรุงรายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าปี ๒๕๖๔ ซึ่งหนังสือดังกล่าวแจ้งบัญชีรายชื่อสมาชิกที่ยังไม่ได้ชำระเงิน
สงเคราะห์ล่วงหน้า ค่าต่ออายุคงสภาพสมาชิกประจำปี ๒๕๖๔ ถึงจำเลยที่ ๒ ซึ่งมีนายสุนทรที่ยังไม่ได้
ชำระเงินให้แก่จำเลยที่ ๒ ตามสำเนาหนังสือขอผ่อนผันและบัญชีรายชื่อสมาชิกที่ค้างชำระเอกสารหมายเลข
๑๒ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ ได้มีหนังสือผ่อนผันฉบับที่ ๒ อีกตามสำเนาเอกสารหมายเลข
๑๑ แผ่นที่ ๒ และจำเลยที่ ๒ จึงมีหนังสือแจ้งไปยังจำเลยที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
แจ้งรายชื่อสมาชิกพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ โดยให้นายสุนทรพ้นจากสภาพการเป็น
สมาชิกของจำเลยที่ ๒ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตามสำเนาหนังสือเอกสารหมายเลข ๑ และ
๒ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ ทำหนังสือขออุทธรณ์คืนสภาพสมาชิกแก่นายสุนทรตาม
เอกสารหมายเลข ๓ นายสุนทรถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ ตามสำเนามรณบัตรเอกสาร
หมายเลข ๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการดำเนินการของจำเลยที่ ๒

-๑๔-

ได้ประชุมและมีมติอนุมัติคืนสภาพสมาชิกให้นายสุนทรตามสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๒๒ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาถึงจำเลยที่ ๑ ตามสำเนาสื่อและรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๒๓ และ ๒๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ จะมีมติอนุมัติคืนสมาชิกภาพให้จำเลยที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการดำเนินการของจำเลยที่ ๒ มีมติให้ยกเลิกการคืนสมาชิกภาพของนายสุนทร เนื่องจากนายสุนทรถึงแก่ความตายก่อนที่คณะกรรมการมีมติคืนสมาชิกภาพตามสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๒๕ คดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยในประการแรกว่า ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่ จำเลยที่ ๑ ให้การโดยยกข้อต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุม เนื่องจากโจทก์กล่าวหาว่ากระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่ได้รับเงินฉาบปกิจสงเคราะห์เป็นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โจทก์ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ มีนิติสัมพันธ์กับโจทก์อย่างไรอันเป็นเหตุให้ต้องรับผิดชอบโจทก์ ทำให้จำเลยที่ ๑ ไม่สามารถเข้าใจฟ้องของโจทก์ เห็นว่า โจทก์ในฐานะส่วนตัวและฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุนทรฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบเงินฉาบปกิจสงเคราะห์เนื่องจากนายสุนทรถึงแก่ความตาย ซึ่งจำเลยที่ ๑ ก็ให้การยอมรับว่าจำเลยที่ ๑ อนุญาตให้จำเลยที่ ๒ ใช้สถานที่ทำการของจำเลยที่ ๑ ในการให้บริการยื่นใบสมัครเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ และเป็นศูนย์ประสานงานให้จำเลยที่ ๒ กับโจทก์ซึ่งเป็นสมาชิก ทั้งได้แนบเอกสารท้ายฟ้อง

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง ส่วนเรื่องนิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ก็เป็นรายละเอียดที่โจทก์สามารถนำเสนอในชั้นพิจารณาได้ ถือได้ว่าคำฟ้องของโจทก์ได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์และคำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๒ วรรคสองแล้ว ดังนั้น ฟ้องโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในประการต่อไปว่า จำเลยทั้งสองต้องรับผิดชอบชำระเงินให้แก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด โจทก์อ้างตนเองเป็นพยานเบิกความโดยสรุปว่า โจทก์เป็นสามัญสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ซึ่งสามัญสมาชิกสามารถให้บุคคลในครอบครัวสมัครสมาชิกสมทบได้ โจทก์จึงให้นายสุนทร เกาแก้ว บิดาของโจทก์ นางจันทา เกาแก้ว มารดาของโจทก์ และนายสาธิต ทวีฤทธิ์ สามีมของโจทก์ สมัครเป็นสมาชิกสมทบของจำเลยที่ ๒ โจทก์ชำระค่าเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าด้วยตนเองในช่วงปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ ต่อมาโจทก์ได้กู้ยืมเงินจากจำเลยที่ ๑ ทำให้มีเงินเฉลี่ยคืนตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ได้หักเงินปันผลและเฉลี่ยคืนชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้า ซึ่งโจทก์ได้ชำระแทนนายสุนทรตามกรรมธรรม์ล้านที่ ๑ และโจทก์ได้ชำระเงินให้แก่จำเลยที่ ๒ เพื่อชำระกรรมธรรม์ล้านที่ ๒ ตามสำเนาใบเสร็จรับเงินเอกสารหมายเลข จ.๙ และ จ.๑๐ ระเบียนหรือข้อกำหนดของจำเลยที่ ๒ กำหนดเกี่ยวกับการได้รับเงินโดยสมาชิกจะต้องชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเพื่อให้มีสิทธิได้รับกรรมธรรม์ล้านที่ ๑ ก่อน จึงจะมีสิทธิได้รับเงินตามกรรมธรรม์ล้านที่ ๒ และการจะเป็นสมาชิกของกรรมธรรม์ล้านที่ ๒ ได้ต้องเป็นสมาชิกของกรรมธรรม์

-๑๖-

ล้านที่ ๑ ก่อน แต่จำเลยที่ ๑ หักเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนของโจทก์ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าสำหรับสมาชิกกรมธรรม์ล้านที่ ๒ เท่านั้น ไม่ได้ชำระในส่วนของกรมธรรม์ล้านที่ ๑ มีการหักเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเพื่อชำระสมาชิกกรมธรรม์ล้านที่ ๑ ของโจทก์ซึ่งเป็นสามัญสมาชิก และชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าปี ๒๕๖๔ กรมธรรม์ล้านที่ ๒ ให้แก่นายสุนทร โดยไม่ได้หักเงินชำระสำหรับกรมธรรม์ล้านที่ ๑ ทั้งที่เงินมีจำนวนเพียงพอที่จะชำระได้ ต่อมาโจทก์ได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่แจ้งว่าเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนของโจทก์ไม่เพียงพอที่จะชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าในส่วนของล้านที่ ๑ ให้โจทก์ชำระเงินเพิ่มเติม โจทก์จึงชำระเงินเพิ่มเติมในส่วนของสมาชิกสมทบอีก ๓ คน รวมทั้งนายสุนทรตามสำเนาใบเสร็จรับเงินเอกสารหมายเลข จ.๙ แผ่นที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยไม่ได้รับแจ้งว่าพ้นจากสมาชิกภาพแล้วหลังจากโจทก์ชำระเงินแต่อย่างใด และโจทก์ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ปรากฏว่านายสุนทรยังคงมีสถานะเป็นสมาชิกสมทบของจำเลยที่ ๒ อยู่ตามสำเนาข้อมูลสมาชิกเอกสารหมายเลข จ.๑๒ ส่วนจำเลยที่ ๑ มีนายบัวทอง เอกศิริ ผู้จัดการของจำเลยที่ ๑ และผู้รับมอบอำนาจจำเลยที่ ๑ เป็นพยานเบิกความโดยสรุปว่า จำเลยที่ ๑ ไม่มีนิติสัมพันธ์กับโจทก์ จำเลยที่ ๑ ได้รับการแต่งตั้งจากจำเลยที่ ๒ ให้เป็นศูนย์ประสานงานของจำเลยที่ ๒ กับสมาชิกตามสำเนาหนังสือของจำเลยที่ ๒ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมทำการแทนและปฏิบัติงานที่ศูนย์ประสานงานคำสั่งและประกาศตามเอกสารหมายเลข ล.๑๐ จำเลยที่ ๑ อนุญาตให้จำเลยที่ ๒ ใช้สถานที่

ทำการของจำเลยที่ ๑ ในการให้บริการแก่สมาชิกของจำเลยที่ ๒ และสมัครเป็นสมาชิกกองทุนของจำเลยที่ ๒ เนื่องจากสมาชิกของจำเลยที่ ๒ และสมาชิกของกองทุนเป็นข้าราชการและพนักงานสาธารณสุขและเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๑ ด้วย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ โจทก์ให้ความยินยอมเป็นหนังสือให้จำเลยที่ ๑ สามารถหักเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนเพื่อชำระค่าเบี้ยประกันชีวิตเงินสงเคราะห์ล่วงหน้ารวมถึงเรื่องต่างๆที่โจทก์ต้องชำระให้แก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งจำเลยที่ ๑ มีสิทธิรับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนที่โจทก์มีต่อจำเลยที่ ๑ ได้ ที่โจทก์มีสิทธิได้รับเงินปันผลเป็นเงิน ๒๐,๖๐๕ บาท และเงินเฉลี่ยคืนเป็นเงิน ๙,๕๑๘.๒๕ บาท จำเลยที่ ๑ ได้หักเงินในส่วนกรมธรรม์ล้านที่ ๑ ของโจทก์เป็นเงิน ๔,๕๒๐ บาทและกรมธรรม์ล้านที่ ๒ ของโจทก์และสมาชิกสมทบอีก ๓ คน คนละ ๕,๕๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ พิจารณาเห็นว่าเป็นการลดภาระในการนำส่งของโจทก์ซึ่งมีเงินเหลือ ๙๓๖.๒๕ บาท หากนำเงินในส่วนสมาชิกสมทบ ๓ คน ที่ต้องชำระคนละ ๕,๕๒๐ บาทจะมีเงินที่โจทก์ต้องชำระเพิ่มอีก ไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติของจำเลยที่ ๒ ให้จำเลยที่ ๑ หักเงินกรมธรรม์ล้านที่ ๑ ก่อนที่จะหักกรมธรรม์ล้านที่ ๒ ตามสำเนาตามรายละเอียดเงินปันผลเฉลี่ยคืนประจำปี ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข ๑๔ แผ่นที่ ๗ จำเลยที่ ๑ ตรวจสอบพบว่านายสุนทรไม่ได้ชำระเงินสงเคราะห์สมาชิกรายปีเป็นเงิน ๕,๕๒๐ บาทจึงมีหนังสือแจ้งโจทก์ซึ่งเป็นสมาชิกสามัญและนายสุนทรซึ่งเป็นสมาชิกสมทบให้ชำระเงินดังกล่าวภายในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยส่งไปที่ที่อยู่ของโจทก์และส่งไปที่หน่วยงาน

-๑๘-

ต้นสังกัดของโจทก์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ ทำหนังสือขอผ่อนผันการโอนเงิน
สงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีนายสุนทรรวมอยู่ด้วยต่อ
จำเลยที่ ๒ โดยโจทก์ไม่ร้องขอเพื่อดูแลรักษาสិทธิของโจทก์และครอบครัวตามสำเนาหนังสือเอกสาร
หมาย ล.๑๑ จำเลยที่ ๒ กำหนดแนวทางการรับสมาชิกและการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเงิน
บำรุงปลายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าในกรณีของโจทก์ตรงกับข้อ ๒ กลุ่มที่ ๒ ซึ่งระบุให้ศูนย์ประสานงาน
ที่ประชุมใหญ่สามัญตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ นำส่งเงินสงเคราะห์
ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปีภายใน ๗ วันทำการหลังจากประชุมสามัญหรือไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม
๒๕๖๓ หากพ้นกำหนดจำเลยที่ ๒ จะตัดให้พ้นสมาชิกภาพตามข้อบังคับของจำเลยที่ ๒ ข้อ ๑๕ (๑๕)
ตามสำเนาหนังสือเรื่องกำหนดแนวทางการรับสมาชิกและการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงิน
บำรุงรายปีสำหรับสมาชิกรายเก่าเอกสารหมาย ล.๑๒ แต่โจทก์ไม่ได้ชำระเงินภายในกำหนดเวลา
เนื่องจากโจทก์ชำระเงินเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้แจ้งโจทก์ในวันดังกล่าวแล้วว่า
จำเลยที่ ๒ ได้ยกเลิกการเป็นสมาชิกสมทบทั้งสามราย นอกจากนี้ จำเลยที่ ๒ มีดีออกเตอร์จิตาภา
โรจนาวิจิตร ผู้จัดการจำเลยที่ ๒ เปิดความโดยสรุปว่า จำเลยที่ ๒ จัดให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกของ
สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการตาม
สำเนาใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนแต่งตั้งและเปลี่ยนตัวกรรมการคำสั่ง

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

-๑๙-

แต่งตั้งนายกสมาคมข้อบังคับของสมาคมและกองทุนสวัสดิการเอกสารหมายเลข ๑.๑๖ ถึง ๑.๑๙ นายสุนทร เป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ประเภทสมทบ เมื่อเป็นสมาชิกดังกล่าวแล้วจึงจะมีสิทธิสมัครสมาชิกของ กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท. ล้านที่ ๒) เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายสุนทรได้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนดังกล่าวตามสำเนาใบสมัครสมาชิก เอกสารหมายเลข ๒.๒๐ ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ จำเลยที่ ๒ อนุมัติรับนายสุนทรเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑ นายสุนทรมีหน้าที่จ่ายเงินสงเคราะห์ล่วงหน้า เงินบำรุงรายปีและ เบี้ยประกันชีวิตแก่จำเลยที่ ๒ โดยการชำระผ่านจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นศูนย์ประสานงานมีหน้าที่ติดต่อ ประสานงานในการรับสมัครสมาชิก รับชำระเงินค่าสมาชิก เงินสงเคราะห์ล่วงหน้า เงินบำรุงรายปีและ เบี้ยประกัน เมื่อถึงกำหนดชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าประจำปี ๒๕๖๔ ซึ่งต้องชำระภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ นายสุนทรไม่ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเงินบำรุงรายปีเพื่อต่ออายุ (ล้านที่ ๑) แก่จำเลยที่ ๒ ภายในกำหนด แต่ชำระเพียงค่าเบี้ยประกันชีวิตแก่กองทุนสวัสดิการสมาชิกของ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) เท่านั้น เห็นสมควรวินิจฉัยถึงความรับผิดชอบระหว่างโจทก์กับ จำเลยที่ ๑ ก่อน เห็นว่า โจทก์บรรยายฟ้องเรียกร้องเงินเพื่อรับเนื่องจากการถึงแก่ความตายของ นายสุนทร อันเป็นการเรียกร้องเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ตามกฎหมายลำดับที่ ๑ ซึ่งเป็นนิติสัมพันธ์ ระหว่างนายสุนทรกับจำเลยที่ ๒ อันเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ ๒ ข้อ ๖ ระบุว่า

สิ่งพิมพ์ออกจากระบบสำเนาความดีเลิศหรือนิเทศ ถือเป็นสำเนา

-๒๐-

สมาคมมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพ และ
สงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งถึงแก่ความตาย โดยมีได้ประสงค์จะกำไร หรือรายได้เพื่อ
แบ่งปันกัน ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการจำเลยที่ ๒ ชุดที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๔
มีนาคม ๒๕๕๕ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติฉันทานุกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕
และข้อ ๘ ข้อ ๔๒ แห่งข้อบังคับสมาคมฉันทานุกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย
พ.ศ. ๒๕๕๕ มีมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมทำหน้าที่แทนและปฏิบัติงานที่ศูนย์ประสานงาน
สมาคมฉันทานุกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย มีหน้าที่รับสมัครสมาชิกร่วมกับ
ศูนย์ประสานงานตามวันเวลาที่สมาคมกำหนด ประสานงานและประชาสัมพันธ์การบริหารงานสมาคม
กับศูนย์ประสานงาน ตามที่ได้รับมอบหมายจากจำเลยที่ ๒ ตามเอกสารหมายเลข ล.๑๐ จำเลยที่ ๒ ได้
แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ประสานงานประจำสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขศรีสะเกษ จำกัด ให้มีหน้าที่
ช่วยอำนวยความสะดวกในการรับสมัครสมาชิกสมาคม ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสมาคม ดำเนินการ
ประชาสัมพันธ์ในการรับสมัครสมาชิกสมาคมตามประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่สมาคมกำหนด ช่วยเหลือ
ในการรับเงินค่าสมัคร ค่าบำรุงรายปี และเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าจากสมาชิก แต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่
ศูนย์ประสานงาน เพื่อช่วยเหลืองานของศูนย์ประสานงาน นอกจากนี้ กองทุนสวัสดิการสมาชิก
ฉันทานุกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมติของที่ประชุม

คณะกรรมการดำเนินการจำเลยที่ ๒ ชุดที่ ๓/๒๕๕๘ ครั้งที่ ๙/๑ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ และที่ประชุมใหญ่สามัญกองทุนสวัสดิการสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยมีมติรับทราบและถือปฏิบัติข้อบังคับกองทุนสวัสดิการสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พ.ศ.๒๕๕๘ เอกสารหมาย ล.๗ แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ เป็นเพียงศูนย์ประสานงานของจำเลยที่ ๒ ในการดำเนินการแทนจำเลยที่ ๒ ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จะมีขึ้นได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทแห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๘ จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทสหกรณ์จำกัดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก การฌาปนกิจสงเคราะห์หาใช่การดำเนินการที่อยู่ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ ๑ ไม่ ดังนั้นจำเลยที่ ๑ จึงมีฐานะเป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๒ ในการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากจำเลยที่ ๒ ตามเอกสารหมาย ล.๑๐ เท่านั้น โจทก์ไม่มีนิติสัมพันธ์กับจำเลยที่ ๑ ที่จะผูกพันข้อตกลงเกี่ยวกับฌาปนกิจสงเคราะห์ตามฟ้อง ส่วนกองทุนสวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย เป็นข้อตกลงระหว่างนายสุนทรกับจำเลยที่ ๒ และกองทุนสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) เป็นข้อตกลงระหว่างนายสุนทรกับกองทุนสวัสดิการสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ซึ่งจำเลยที่ ๒ จัดตั้งกองทุน

ดังกล่าวขึ้น เมื่อจำเลยที่ ๑ ในฐานะตัวแทนของจำเลยที่ ๒ ในการรับเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าตามที่จำเลยที่ ๒ มอบหมาย จำเลยที่ ๑ จึงต้องส่งมอบเงินที่ได้รับไว้แล้วแก่จำเลยที่ ๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ ได้กระทำไปภายในเขตอำนาจแห่งฐานะเป็นตัวแทนจำเลยที่ ๒ ดังนั้น จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นตัวการจึงต้องรับผิดชอบความผูกพันที่จำเลยที่ ๒ มีต่อนายสุนทร โจทก์ย่อมไม่มีนิติสัมพันธ์กับจำเลยที่ ๑ ตามที่ให้การต่อสู้ไว้ ดังนั้น จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ส่วนจำเลยที่ ๒ ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์หรือไม่นั้น เห็นว่า ในการพิจารณาถึงสมาชิกภาพของนายสุนทรที่มีต่อจำเลยที่ ๒ จะต้องยึดถือตามระเบียบหรือข้อบังคับที่จำเลยที่ ๒ กำหนดไว้และมีผลใช้บังคับขณะมีข้อพิพาทในคดีนี้ ตามข้อบังคับของจำเลยที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๓ หมวด ๔ วิธีการรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ ข้อ ๑๕ กำหนดไว้ว่า “สมาชิกภาพย่อมสิ้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้ ... (๕) ถูกคัดชื่อออกเนื่องจากขาดส่งเงินสงเคราะห์โดยสมาคมแจ้งเป็นหนังสือให้ไปชำระเงินสงเคราะห์ ตามข้อ ๑๙ แล้ว จำนวน ๒ ครั้ง แต่ละครั้งมีเวลาห่างกัน ๑๕ วัน หรือตามที่สมาคมกำหนดซึ่งครั้งสุดท้ายได้ทำหนังสือลงทะเบียนตอบรับ หรือสมาคมติดต่อหาหลักแหล่งที่อยู่ไม่ได้ หรือขาดส่งเงินสงเคราะห์โดยไม่มีเหตุผลและคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้พ้นสภาพ...” และข้อ ๑๙ กำหนดไว้ว่า “การชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้า และเงินค่าบำรุงรายปี สำหรับสมาชิกเก่า สมาชิกต้องชำระให้สมาคมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากสมาคมให้ไปชำระเงิน หรือตามที่สมาคมกำหนด” ตามสำเนาข้อบังคับเอกสารหมาย ล.๖ จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

สมาชิกของจำเลยที่ ๒ มีหน้าที่ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินค่าบำรุงรายปี โดยทั่วไปหากสมาชิกไม่ชำระเงินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด จำเลยที่ ๒ จะต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิสดังกล่าวชำระเงินสงเคราะห์ ๒ ครั้ง แต่ละครั้งมีเวลาห่างกัน ๑๕ วัน หรือตามที่สมาคมกำหนดซึ่งครั้งสุดท้ายได้ทำหนังสือลงทะเบียนตอบรับ หรือสมาคมติดต่อหาหลักแหล่งที่อยู่ไม่ได้ หรือขาดส่งเงินสงเคราะห์โดยไม่มีเหตุผลและคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติให้พ้นสภาพ คู่ความทั้งฝ่ายนำสืบข้อเท็จจริงสอดคล้องกันรับฟังได้ว่า โจทก์ได้ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าปี ๒๕๖๔ นามของนายสุนทรให้แก่จำเลยที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นการชำระภายหลังพ้นกำหนดเวลาแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งนายสุนทรว่าให้พ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕ (๕) เนื่องจากขาดส่งเงินสงเคราะห์ตามสำเนาหนังสือแจ้งให้พ้นจากการเป็นสมาชิกเอกสารหมายเลข ๑ จากทางนำสืบของจำเลยทั้งสอง ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ ได้แจ้งเป็นหนังสือให้ไปชำระเงินสงเคราะห์จำนวน ๒ ครั้ง แต่ละครั้งมีเวลาห่างกัน ๑๕ วัน หรือตามที่สมาคมกำหนดซึ่งครั้งสุดท้ายได้ทำหนังสือลงทะเบียนตอบรับ ทั้งไม่ปรากฏว่าสมาคมติดต่อหาหลักแหล่งที่อยู่ของนายสุนทรไม่ได้ หรือเข้าข้อยกเว้นที่จำเลยที่ ๒ ไม่ต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับดังกล่าวอย่างไร ดังนั้น ก่อนที่คณะกรรมการของจำเลยที่ ๒ จะมีมตินายสุนทรให้พ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ ได้นั้น จำเลยที่ ๒ จะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน

-๒๔-

ข้อบังคับ ข้อ ๑๕ (๕) ให้ครบถ้วนเสียก่อน การที่สมาชิกของจำเลยที่ ๒ ขาดส่งเงินสงเคราะห์ไม่ได้ทำให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ โดยอัตโนมัติ เมื่อจำเลยที่ ๒ ไม่มีพยานหลักฐานมานำสืบให้เห็นว่าได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว การที่จำเลยที่ ๒ มีมติให้นายสุนทรพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกของจำเลยที่ ๒ จึงไม่ชอบ นายสุนทรยังคงสภาพสมาชิกของจำเลยที่ ๒ นายบัวทองพยานจำเลยที่ ๑ เบิกความว่า จำเลยที่ ๑ ได้หักเงินในส่วนกรมธรรม์ล้านที่ ๑ ของโจทก์ เป็นเงิน ๔,๕๒๐ บาท และกรมธรรม์ล้านที่ ๒ ของโจทก์และสมาชิกสมทบอีก ๓ คน คนละ ๕,๕๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ พิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นการลดภาระในการนำส่งของโจทก์ และมีเงินเหลือ ๙๓๖.๒๕ บาทตามสำเนารายละเอียดเงินปันผลเฉลี่ยคืนเอกสารหมาย ล.๑๔ แผ่นที่ ๗ หากชำระเงินในส่วนสมาชิกสมทบ ๓ รายอีกคนละ ๔,๕๒๐ บาท จะมีเงินที่โจทก์ต้องชำระเพิ่มเติมอีก และจำเลยที่ ๒ มีดีออกเตอร์จิตาภาผู้จัดการ จำเลยที่ ๒ เบิกความว่า การชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าประจำปี ๒๕๖๔ ซึ่งจะต้องชำระภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ แต่นายสุนทรไม่ได้ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าเงินบำรุงรายปีเพื่อต่ออายุ (ล้านที่ ๑) แก่จำเลยที่ ๒ ชำระเพียงค่าเบี้ยประกันชีวิตแก่กองทุนสวัสดิการสมาชิกของ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (ล้านที่ ๒) เท่านั้น แม้จำเลยทั้งสองนำสืบทำนองเดียวกันว่าไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติของจำเลยที่ ๒ ให้จำเลยที่ ๑ ต้องนำเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนมาชำระกองทุนสวัสดิการมาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข (สสธ.) ก่อนที่

จะหักเงินให้แก่กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) ก็ตาม แต่ก็ได้
 ความจากพยานจำเลยที่ ๒ ปากต้อกเตอร์จิตาภาเบิกความตอบคำถามค้านว่า พยานเป็นสมาชิกในส่วน
 ล้วนที่ ๑ และล้วนที่ ๒ หากพยานมีเงินไม่เพียงพอที่จะชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้า พยานจะชำระเงิน
 สงเคราะห์ล่วงหน้าในส่วนล้วนที่ ๑ ก่อน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของพยาน สอดคล้องกับข้อบังคับ
 กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งให้ใช้บังคับนับตั้งแต่
 วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งมีข้อพิพาทนี้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกไว้ว่า ข้อ ๙
 (๑) เป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยตาม
 สำเนาข้อบังคับเอกสารหมายเลข ๘ การที่จำเลยที่ ๑ หักเงินปันผลและเฉลี่ยคืนของโจทก์เพื่อชำระเงิน
 สงเคราะห์ล่วงหน้าประจำปี ๒๕๖๔ ให้แก่กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์
 สาธารณสุขไทย (กสธท.) โดยมีได้หักเงินเพื่อชำระให้แก่จำเลยที่ ๒ เสียก่อน ย่อมมิใช่การดำเนินการ
 เพื่อประโยชน์ของโจทก์และนายสุนทรดังที่จำเลยที่ ๑ นำสืบ เนื่องจากอาจทำให้นายสุนทรพ้นสมาชิก
 ภาพจากจำเลยที่ ๒ ตามข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งส่งผลต่อคุณสมบัติการเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการ
 สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.) ประกอบกับการหักเงินปันผลและเฉลี่ยคืน
 เป็นการดำเนินการภายในของจำเลยที่ ๑ เองโดยจำเลยที่ ๑ ไม่ได้นำหลักฐานที่น่าสืบว่ามีรายละเอียด
 แสดงว่าได้หักเงินในส่วนล้วนที่ ๑ และล้วนที่ ๒ ที่ให้โจทก์ตรวจสอบได้มาแสดงต่อศาล ประกอบกับ

-๒๖-

โจทก์มีสำเนารายชื่อสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข (สสท.)
จ่ายเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าปี ๒๕๖๔ ลำดับ ๓ ปรากฏชื่อนายสุนทรยังคงเป็นสมาชิกประเภทสมทบ
มีสถานะชำระเงินที่เรียกเก็บ ๔,๕๒๐ บาท ซึ่งมีลายมือชื่อนายบัวทอง ผู้จัดการจำเลยที่ ๑ กำกับไว้อยู่
ตามเอกสารหมาย จ.๑๗ พฤติการณ์ดังกล่าวย่อมทำให้โจทก์เข้าใจโดยสุจริตว่านายสุนทรยังคงเป็น
สมาชิกของจำเลยที่ ๒ อยู่ การที่โจทก์ดำเนินการได้ชำระเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าและเงินบำรุงรายปี
รวมทั้งเงินเบี้ยประกันชีวิตในส่วนชื่อนายสุนทรแก่จำเลยที่ ๒ โดยการชำระผ่านจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นศูนย์
ประสานงานในฐานะตัวแทนของจำเลยที่ ๒ แล้ว จำเลยที่ ๒ ในฐานะตัวการย่อมมีความผูกพันต่อโจทก์
ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกในกิจการทั้งหลาย อันจำเลยที่ ๑ ตัวแทนได้กระทำไปตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ มาตรา ๘๒๐ จึงถือได้ว่าโจทก์ได้ชำระเงินให้แก่จำเลยที่ ๒ แล้ว แม้จำเลยที่ ๑ จะยังไม่ได้
ส่งมอบเงินให้แก่จำเลยที่ ๒ ในทันทีหรือส่งมอบเงินล่าช้าก็เป็นเรื่องระหว่างจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นตัวการจะ
ไปว่ากล่าวไล่เบี้ยเอาจากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นตัวแทนของตน หาใช่เหตุที่จำเลยที่ ๒ จะอ้างปฏิเสธความผิด
ในการชำระเงินให้แก่โจทก์ และพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๔ บัญญัติ
ว่า “การฌาปนกิจสงเคราะห์ หมายความว่า กิจการที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการ
สงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคล
หนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน”

-๒๗-

จะเห็นได้ว่าเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ไม่ใช่ทรัพย์สินที่นายสุนทรมีอยู่ในขณะถึงแก่ความตาย แต่เป็นเงินที่มีสิทธิได้รับเนื่องจากความตายของผู้ตาย จึงไม่ใช่มรดกของนายสุนทรที่โจทก์ในฐานะทายาทโดยธรรมมีสิทธิได้รับ หากแต่เป็นการได้รับในฐานะผู้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์ที่จะได้รับเงินเมื่อนายสุนทรซึ่งเป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ถึงแก่ความตาย เมื่อนายสุนทรยังคงสมาชิกภาพของจำเลยที่ ๒ และเป็นสมาชิกกองทุนดังวินิจฉัยไว้ข้างต้น โจทก์ซึ่งเป็นบุตรของนายสุนทรเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับเงินฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว หนึ่งดังกล่าวเป็นหนี้เงินซึ่งโจทก์มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ ๒ ชำระดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง หนึ่ง เนื่องด้วยจำเลยที่ ๑ ได้คืนเงินกรณียกเลิกสมาชิกภาพของนายสุนทรเป็นเงิน ๔,๕๑๐ บาท โดยโอนเข้าบัญชีของจำเลยที่ ๑ ตามสำเนาใบเสนอรับอนุมัติการจ่ายเงินเอกสารหมายเลข จ.๒๖ หากโจทก์ได้รับเงินดังกล่าวคืนแล้วโจทก์ต้องชำระเงินดังกล่าวให้จำเลยที่ ๒ เสียก่อน

พิพากษาให้จำเลยที่ ๒ ชำระเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้องต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทตามที่โจทก์ขอ และให้จำเลยที่ ๒ ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ ๘,๐๐๐ บาท

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

-๒๘-

ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ให้เป็นพับ./

นางสาวณิศา ดี กิตติภูมิชัย

นายณัฐ รัตนมาลัย

สำเนา